

Niall Williams

Négy levél
a szerelemről

1.

ISTEN TIZENKÉT ÉVES koromban szólt először az apámhoz. Nem beszélt sokat. Csak annyit mondott neki, hogy legyen festő, a többit rábízta, majd visszaült a trónusára, az angyalok közé, és a felhőkön túlról figyelte a szürke várost, hogy lássa, mi lesz ebből.

Apám akkoriban egy hivatalban dolgozott. Sovány ember volt, magas és inas, a csontjai szinte keresztülszúrták a bőrét. Huszonnégy éves korában megőszült, ettől öregnek és komolynak látszott, ami később odáig fokozódott, és olyan szembeötlővé vált, hogy megbámulták, amikor végigment az utcán. Mintha megérintette volna valami: szemem vakító kéksége és hallgatag természete csak erősítette a hatást. Noha nem voltak testvéreim, alig emlékszem rá, hogy életem első tizenkét évében mit mondott nekem. A szavak semmivé váltak, inkább csak képeket őrzök a gyerekkoromból: apámat szürke öltönyben, ahogyan este a novemberi ködben, hazaérve az irodából belép az ajtón, az aktatáskáját, ahogy a telefonasztalkára dobja, a lépcső nyikordulását, azután a plafonét a konyha fölött, míg kardigánt vesz és lejön teázni. Ha kérdezek tőle valamit, homloka széles szirtje az újság

fölé emelkedik. Szilveszterkor megfürdik Greystonesnál a fagyos tengerben. Tartom a törülközőjét, miközben vékony teste a vízbe merül, a vállá és a bordái úgy néznek ki, mint egy csomó összevissza álló fogas egy üres öltönyzsákban. Lábujjai meggörbülnek a köveken, hosszú karjával mintha láthatatlan bőröndöket cipelne. A sirályok nem menekülnek előle, csupasz teste sápadtan ragyog a késszürke tenger háttére előtt, és talán épp olyan színű, mint a szél. Könnyű, akár a levegő; amikor egy hullám a vízbe ereszkedő combjának csapódik, félek, hogy kettétöri, mint egy gallyat. Azt hiszem, hogy a tenger el fogja sodorni, de persze nem. Kikászálódik a partra, és elveszi a törülközőt. Egy pillanatig csak áll, nem csinál semmit. Rajtam kapucni van, kabátomon nyakig húzva a cipzár, de érzem, ahogy ő didereg a szélben. Mégsem mozdul, a szürke öböl felé néz, vár egy kicsit, azután végül felöltözik, jöhet az újév, és még nem tudja, hogy Isten hamarosan szólni fog hozzá.

Világéletében festett. Nyári estéken, amikor végzett a fűnyírással, egy vázlatfüzettel és ceruzákkal a kezében leült a kert végében, hogy miközben elhalványulnak a fények, a fiúk meg odakinn az utcán fociznak, vonalakat húzzon és rádiózzon. Nyolcéves, szeplős, rövidlátó gyerek voltam, a hálósobám ablakából néztem őt, azután bemásztam a takarók alá, és úgy éreztem, hogy az a csendes, csontos alak odalenn a kertben olyan tiszta, békés és jóságos, mint az esti ima. Anyám teát vitt ki neki. Tiszteltem apám tehetségét, és kis házunk-

ban ugyan egyetlen képe sem került ki a falra, a rokonok és a szomszédok gyakran kaptak aján-dékba egyet-egyet. Hallottam, hogy dicsérik, fiús büszkeséggel ismertem fel a vászon sarkába írt WC-t, a kézjegyét, és miközben a játék vonatamat tologattam a szőnyegen, az a titkos tudás fűtött, hogy az én apámhoz nincsen fogható.

Tizenkét éves koromban aztán minden megvál-tozott. Apám egyik este hazajött a szürke öltö-nyében, leült teázni, végighallgatta, amint anyám elmeséli neki, hogy egész nap várta az embert, aki a hátsó konyha plafonján kijavította volna a beázást, én úgy érkeztem haza az iskolából, hogy ki volt szakadva a nadrágom térde, és Mrs. Fitzgerald telefonált, mert csütörtökön nem tud átjönni bridzselni. Ő csak ült, szokás szerint fél-szegen, esetlenül hallgatott, és figyelt. Bujkált a szemében valami újfajta ragyogás? Régóta az-zal álltatom magam, hogy emlékszem, bujkált. A jelenet biztosan nem volt olyan egyszerű és visszafogott, mint ahogy most látom: apám lassú kortyokkal megissza a második bögre tejes teát, megeszik hozzá egy szelet gyümölcskenyeret, és csak annyit mond:

– Bette, festeni fogok.

Anyám először persze nem értette meg. Azt hit-te, arról az estéről van szó, és azt felelte:

– Nagyszerű, William – és hozzátette, hogy ő a maga részéről elpakol a teázás után, de apám csak menjen, öltözzön át.

– Nem – mondta apám halkán, határozottan, ahogy mindig beszélt, amitől a szavai nagyobb-
ra és teljesebbre nőttek nála, mintha a jelentésük
fontossága közvetlen kapcsolatban állna a saját
vékonyságával; mintha csak a szelleme létezne.
– Nem megyek be többet az irodába.

Anyám már állt, felvette a kötényét, hogy el-
mosogasson. Kis termetű nő volt, élénk, barna
szemmel. Megtorpant, a férjére nézett, megérezte,
hogy komolyan beszél, villámgyorsan keresztül-
vágott a konyhán, ugyan nem akart bántani, de
jó erősen karon ragadott, és elhúzott az asztal-
tól, hogy menjek fel, csináljam meg a leckémet.
A reakciójában rejtőző, fel nem robbant indulatot
magammal vittem a hűvös és sötét előszobába,
éreztem, ahogy a karomban lüktetni kezd a vér, és
hasogatni kezd a fájdalom: a közénk látogató Isten
okozta a véraláfutást. Felmentem hat lépcsőfokot,
és leültem. Könnyes kezemet a nadrágom térdébe
töröltem, úgy szorítottam össze a felszakadt, ko-
pott kordbársony két szélét, mintha be tudna nőni.
Azután az államot az öklömre támasztva ültem, és
hallgattam, ahogy véget ér a gyerekkorom.

2.

– FŐÁLLÁSÚ FESTŐ leszek – hallottam apámat.
Döbrent csend következett, a sokk utáni némaság.
Az ajtó mögül, a lépcsőn elfoglalt leshelyemről láttam anyám arcát, a szeme ijedt villanását, ahogy megrémül, hirtelen eltűnik belőle a sosem csillapuló erő, aztán:

– Ezt nem mondod komolyan. William, ezt nem mondod komolyan. Mondd, hogy nem...

– Majd a festményeimet árusítom – magyarázta az apám. – Már eladtam a kocsit.

Újabb csönd támadt, de a hallgatás veszélyes volt, mint egy fegyver.

– Mikor? Miért...? Hogy lehetsz képes... Ezt nem mondod komolyan.

– De, komolyan mondom, Bette.

– Nem hiszem el. Miért...?

Anyám elhallgatott. Talán leült. Mire újra megszólalt, a hangja megkeményedett, a szája könnyek üvegcserepeivel telt meg.

– Jesszusom, William. Az ember nem megy haza egy este azzal, hogy többet nem akar dolgozni. Ilyet nem lehet. Ezt nem mondhatod komolyan.

Az apám egy szót sem szólt. A szavak a szűk, sovány mellkasban maradtak, homloka széles bol-